

67 CAÑONAZOS TALMÚDICOS: VOL. 12

(Shabbat 33b-34a: Bar Yojai- El místico)

סמור
העם

במה מדליקין פרק שני שבת

66 עין משפט
גב מצוה

על המעשר - האוכל פירותיו עבדים והוא במיתה בדי שמים חוסי מיתתו מהם צמחה דרך גרוטו נכנסו במצוה - יסבר - אסכרה - לכרם - זה בית המדרש שישבין שורות שורות ככרס כך מורש בירושלמי בצרפת: מזה זו - אסכרה: ראש המדברים - בלכות המלך שמה עליו לזכר תחלה בכל מקום כולקמן: פה גומר - לשון הרע והוא כל על כך לפיך ממחיל במעיים ומסיים בפה שהלך מדין לספר לשון הרע וטובה הדברים מלבו: פה גומר - הכל יולל מן הגרון: דברים ממואס סלקא דעתך - וכי עושפה מיתה דבשלמא לשון הרע תורה אור עושפה מיתה דכתיב (הילים קא)

קא א מיי ק"ה סמ"ה
דמח הלכה :

מלטי בספר רש"י ארזת אלמית: מתקנין - מעשיות שהעביל במיתה חסדי שמים כדליף באלו הן העשרים (סנהדרין דף ט"ז): צעון כמול תורה - דעטע נמי מיתה כדלמין מקרא גרש לפני פניו למען ידעו ימיכם הא אם לא תלמדו יתעטפו: נקיס ויכיתו - שאין מלוח על דברי תורה דכתיב ולמקרה אחס את בניכם ולא נטפסו ומתה חסכרה אמר להן אף הן מבטלות את בעליהן: חטיות ויכיתו - שאין בני לימוד אמר להן אף הן צעון שמבטלים את אביהם להוליך להמה ולזנוק ולפייסו באנוס: על בית רבן - לא בעלין ולא מבטלין: אם לא מדעי כך - לשמור מלוחו לך ונקבי רחמים בזכות עקבי האלף אטת הראשונים שהיו רגלי האלף וחוקקו ורבי בוסקן את גדוהתך חטיותך שלך שלא יתפשו על משכנות הרועים רועי הדור ופרנסו: ש"מ אף על לשון הרע - ולא פליג אמעשר דהא קאמר הכא שסא אובלין דברים שאין מתוקנין: בן גרים - בן גר גיורס היה: על אומה זו - רומיים: שוקין - סדר מושב שוקין עיירות וחטיותיה: וסיפר דבריהם - לתלמידיו או לאביו ואמו ולא להסמיטין למלכות ושמעו על ידו למלכות: יתעלה - להיות ראש המדברים: ארברי לה תרובא - לאוכל פירותיו ועינא דמיא לשמות: בתל - בחול שהיו פוסקין בצדיהם שלא יבול ומכסין ערוקן בחול: כרבי - מורסיס: וסוקין בחיי ששה - דאפשר על ידי נכרס והקביה מחלק חסון וריוח לעושי רעו: משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש - שנאמר (ישעיה ס"ו) והאסף לא מכסה ויהי מדי חושך בחדשו ומדי שנה בשנה יבא כל בשר אף הגוונים כו במשמע מה שכתוב למינוי שלהם אף חקיס למוטי שלהן והוא ודאי כששעי גיהנם משכתי דכתיב לעיל מיניה וילוח ורתי כפגרי האנשים הפסטיס כי הכי הני לס כסדר שולם (פ"ו) די לעולם - בעוסק פורה לוי וחסה: מרי מולאי - חבילות של הדם להריח בשכח: מולאי - כמו מעדסת כוסה (א"ר) (ה): ארץ - מתקן ומחליק: פלי - בקעים סוקים מתחמת החול: וקאמושו ליה - לר' שמעון שהדמעות מלחין ומכאביהן את המכה בחולתן: אחקין מילתא - כדרך עששה יעקב כשיטול מיד עשו: עלם בנשו - שנתרפא מללעו: עלם בחורתי - שלא שכה תלמודו מפני מורס הדך: חיקן לכו - דברי מן ותפיה ולי נראה מויקן את חלקת הגדה לשון חיקון: וחית

על המעשר ר' אלעזר בר' יוס אומר על לשון הרע אמר רבא ואיתמא רבי'ל מאי קראה והמלך ישמה באלהים יתהלל כל הנשבע בו כי יסבר פי דוברי שקר אובעיא לדו רבי אלעזר ברבי יוס על לשון הרע קאמר או דלמא אף על לשון הרע נמי קאמר ת"ש כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה היה שם רבי יהודה ור' אלעזר בר' יוס ור"ש נשאלה שאלה זו בפניהם כמה זו מפני מה מתולת בבני מעיים ונתמרת בפה נענה רבי יהודה ברבי א'עאי *ראש המדברים בכל מקום ואמר אע"פ *שבליות יועצות ולב מבין ולשון מתוך פה גומר נענה רבי אלעזר ברבי יוס ואמר מפני שאוכלין בה דברים ממאין דברים ממואס סלקא דעתך אלא שאוכלין בה דברים שאין מתוקנים נענה ר' שמעון ואמר בעון בישול תורה אמרו לו נשים יוכירו שמבטלות את בעליהן נכרים יוכירו שמבטלין את ישראל תינוקות יוכירו שמבטלין את אביהן תינוקות של בית רבן יוכירו התם כדדברי גוריון דאמר רבי גוריון ואיתמאר רב יוסף ברבי שמעיה בומן שהצדיקים בדור צדיקים נתפסים על הדור *אין צדיקים בדור תינוקות של בית רבן נתפסים על הדור א"ר יצחק בר יערי ואמר לה א"ר שמעון בן גוריא מאי קראה *אם לא תרעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן וגו' ואמרין ג' נגיים הממושכנין על הרועים ש"מ אף על לשון הרע נמי קאמר ש"מ ואמאי קרו ליה ראש המדברים בכל מקום דיתבי רבי יהודה ורבי יוס ורבי שמעון ויתבי יהודה בן גרים גבייהו פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שוקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות ר' יוס שחק נענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא *תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שוקין לחושב בתן וזנות מרחצאות לעדן בתן עצמן גשרים לישראל מכם הדרך יהודה בן גרים *ויספר דבריהם ונשמעו מלכות אמרו יהודה שעילה יתעלה יוס ששתק גילה לציפורי שמעון שנינה יהרג אול הוא ובריה משו בי מדרשא כל יומא הוה מיתתי לדו דביתו ריפתא וכואו דמא וכרבי כי קוף גזרתא *א"ל לבריה *נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי לה ומגליא לן אולו משו במערתא איתרדוש ניסא אבריי לדו הרובא ועינא דמא והו *משלחו מנייהו והו יתבי עד צוארייהו בחלא כולו יומא גרסי *בעידן צלויי לבשו מיכסו *ומצלו והדר משלחו מנייהו כי הויכ דלא ליבול איתבו תריסר שני *במערתא אהא אליהו וקם אפיתרא דמערתא אמר מאן לודעיה לבר יוחי דמות קסר ובטיל גזרתיה נפקו חווי אינש דקא כרבי חרעי אמר *בניוחן דוי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהם מיד גשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאם דוורו למערתתם הדור אולו איתבו תריסר ירחי שהא אמרי *משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם נפקו כל הויכ דדעה מורי ר' אלעזר הוה מסי ר"ש אמר לו בני די לעולם אני ואתה בהדי פניא דמעלי שבתא חווי ההוא סבא דדעה נקוט תרי *מראני אסא ורדושי בין השמשות אמרו ליה הני למה לך אמר להו לכבוד שבת וחייגני לך בחד חד כנגד *נבור וחד כנגד *שמור א"ל לבריה חוי כמה חביבין מצות על ישראל יתיב דעיתוהו שמע ר' פנחס בן יאיר דתניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה הוה קא *ארץ ליה לבישוריה חוי דדעה ביה פילי בגופיה הוה קא בני וקא נתרד דמעת עיניה וקמוצתא ליה א"ל או לי שראותוך בכך א"ל אשרך שראותני בכך *שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאתי כי כך דמיקרא כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושי אדעה מפרק ליה ר' פנחס בן יאיר תריסר פירוקי למפך כי הוה מקשי ר"פ בן יאיר קושיא הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי אמר דואל ואיתרדושי ניסא איול אחקין מילתא דכתיב *ויבא יעקב שלם ואמרו רב שלם בגופו שלם כממונו שלם בחורתו *ויוחן את פני העיר אמר רב מטבע תיקן להם ושמואל אמר שוקים תיקן להם ור' יוחנן אמר מרחצאות תיקן להם אמר איכא מילתא דרביי להקוני אמרו ליה איכא דוכתא דאית ביה ספק מומאה ואית

ר"ה הלך רבי יהודה בן גרים וסיפר דברים ונשמעו למלכות ויש ספרים שכתב בהן יהודה ואין נראה לרבינו סס ולחמין כפרק קמא דמועד קטן (דף פ"ו) כי הווי מופקדי ר' יהודה בן גרים ור"ס בן חלפתא מר' שמעון בן יוחי אמר ליה לבריה אנשים הללו אנשי תורה הם ויל גבייהו וליכרטך מכלל דנכרס רבה היה וכסוף שמתה ל"ג גל על מלוח כלשון גנאי אלא נח נפשיה: עבד

גליון הדינים
שם חיל לבריה בוס
דמין קול פליה: ע"י
גנאי סמ"י ק"ו:
שם עידן לויי לבשו
ע"י לפי דף י"א ע"ה
חוס ד"ה בנז רש"י:
ב"י מהרש"ה א"ה
א"י - בירוקמי פ"ט
דכ"שית ה"ה כע"ט
חור ועוד שם ענינים
גמלתי מרש"י:

[גרסת ס:]
[מחמת ק:]

[גרסת ס:]

[שנאמר
ומכריש
חיהו (מקאל
ט) כן ספ
רש"י כוסות
ה: ד"ה מב
לח]

פ"ו כ

[ד"רשין ס:]

[פ"י חסות
לפני י"א ד"ס
בין ר"ש]

[לפני - כ"ה
שחמתי א"ל]

[פדיות פ"ג
מ"י ר"ה י"א]

דברים ה

[כלומר שיר
כבר נוס
ומחקי סגור
ס"ס פקד ה]

[גרסת ס ויסתיו
ויחלו ור"י כ"י חסות
ס"ה ד"ס ח"ה ו"י
ור"י חסות ה' ר"ה
כ"ה א"ה ס:]

[ג"ר] סגור מר"י פ"י
הן ע"י מכלל וסא
פגור כהתיב מנחות
כמה ח"ב ל"ח מ"ב ו"י
כמה י"ב וכת"י ס
ד"ס ח"ב מנחות ו"י
ולחלו ס"ב לגורס
ס"ה גמלתי וכת"י
מפני א"ה]

ואמאי קרו ליה "ראש המדברים בכל מקום"?
דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתיב יהודה בן
גרים גבייהו.

פתח ר' יהודה ואמר: "כמה נאים מעשיהן של אומה זו
תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות".
ר' יוסי שתק.

נענה רשב"י ואמר: "כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך
עצמן! תקנו שווקין להושיב בהן זונות! מרחצאות לעדן בהן
עצמן! גשרים ליטול מהן מכס!"

הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות.
אמרו: "יהודה שעילה יתעלה.

יוסי ששתק יגלה לציפורי.

שמעון שגינה יהרג."

אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו
דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי. כי תקיף גזירתא א"ל
לבריה: "נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי לה ומגליא
לן". אזלו טשו במערתא.

איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא והווי משלחי
מנייהו והווי יתבי עד צוארייהו בחלא כולי יומא גרסי.
בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו והדר משלחי מנייהו כי
היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא. אתא אליהו

וקם אפיתחא דמערתא אמר: "מאן לודעיה לבר יוחי דמית
קיסר ובטיל גזירתיה?"

נפקו. חזו אינשי דקא כרבי וזרעי.
אמר: "מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה!"
כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף.
יצתה בת קול ואמרה להם: "להחריב עולמי יצאתם חיזרו
למערתכם"

הדור אזול איתיבו תריסר ירחי שתא.
אמרי: "משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש"
יצתה בת קול ואמרה: "צאו ממערתכם"
נפקו. כל היכא דהוה מחי ר' אלעזר הוה מסי ר"ש.
אמר לו: "בני די לעולם אני ואתה."
בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי
מדאני אסא ורהיט בין השמשות.
אמרו ליה: "הני למה לך?"
אמר להו: "לכבוד שבת."
"ותיסגי לך בחד!"

"חד כנגד (שמות כ) זכור וחד כנגד (שמות כ)

שמור"

א"ל לבריה: "חזי כמה חביבין מצות על ישראל!"
יתיב דעתייהו.

שמע ר' פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה. עייליה לבי
בניה הוה קא אריך ליה לבישריה חזי דהוה ביה פילי
בגופיה. הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה.
א"ל: "אוי לי שראיתך בכך."
א"ל: "אשריך שראיתני בכך שאילמלא לא ראיתני בכך לא
מצאת בי כך."

דמעיקרא כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושיא הוה מפרק ליה
ר' פנחס בן יאיר תריסר פירוקי. לסוף כי הוה מקשי ר"פ בן
יאיר קושיא הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי.

אמר: "הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא."
דכתיב "ויבא יעקב שלם." (בראשית לג)

. ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו.

"ויחן את פני העיר"

. אמר רב: מטבע תיקן להם.

. ושמואל אמר: שווקים תיקן להם.

. ור' יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם.

אמר: "איכא מילתא דבעי לתקוני?"

אמרו ליה: "איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה (34a) ואית
להו צערא לכהנים לאקופי!"

אמר: "איכא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה?"

א"ל ההוא סבא: "כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה."

עבד איהו נמי הכי. כל היכא דהוה קשי טהריה וכל היכא
דהוה רפי צייניה.

אמר ההוא סבא: "טיהר בן יוחי בית הקברות!"
א"ל: "אילמלי לא היית עמנו, ואפי' היית עמנו ולא נמנית
עמנו_יפה אתה אומר. עכשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו
יאמרו: זונות מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל
שכן!"

יהב ביה עיניה ונח נפשיה.
נפק לשוקא חזייה ליהודה בן גרים.
אמר: "עדיין יש לזה בעולם!"
נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות: